

Agenda compartida descarbonització inclusiva en la rehabilitació d'habitatges a la regió metropolitana de Barcelona

Gener de 2026

Agenda compartida descarbonització inclusiva en la rehabilitació d'habitatges a la Regió Metropolitana de Barcelona

Setembre de 2025

Generalitat de Catalunya

Resum de la llicència: <https://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/deed.ca>

Llicència completa: <https://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/legalcode>

Índex

1. Presentació	4
2. Situació problemàtica	6
3. Visió de futur compartida i canvis desitjats.....	8
4. Obstacles i oportunitats	9
Iniciativa 1. Nous models de governança pel finançament i l'avaluació d'impacte.....	12
Iniciativa 2. Nous models d'acompanyament a la ciutadania i societat civil en els processos de rehabilitació.	16
6. Altres iniciatives de futur.....	21

1. Presentació¹

Presentació de l'Agenda Compartida

La descarbonització dels habitatges és una peça clau per fer front a l'emergència climàtica i, alhora, una oportunitat per millorar la salut, el confort i la qualitat de vida de la ciutadania. Però fer-ho de manera inclusiva i a escala, especialment en els barris amb majors vulnerabilitats socials i econòmiques de la Regió Metropolitana de Barcelona, implica afrontar obstacles profunds: des de l'obsolescència del parc edificat fins a les dificultats de coordinació institucional i accés al finançament. Aquesta agenda compartida neix precisament per fer-ho possible: promovent una acció concertada entre administracions, agents socials, sector privat i comunitats; proposant nous models de finançament adaptats a la realitat econòmica de les llars; i situant al centre de les polítiques la justícia social, a través de l'avaluació sistemàtica dels impactes socials, ambientals i econòmics. L'objectiu és clar: garantir que la transició energètica arribi a tothom i no deixi ningú enrere.

A setembre de 2025 l'Agenda Compartida consta de dues iniciatives, cada una amb una actuació:

- Nous models de governança pel finançament i l'avaluació d'impacte
- Nous models d'acompanyament a la ciutadania i societat civil en els processos de rehabilitació.

Entitats del grup promotor / comitè estratègic

- Ajuntament de Cornellà de Llobregat
- Ajuntament de Granollers
- Clúster de Serveis Immobiliaris CSIM
- Asociación de propietarios de viviendas en alquiler ASVAL
- Agrupació AuS - COAC
- CATEB – Col·legi de l'Arquitectura Tècnica de Barcelona
- O-HB Institut Metròpoli
- Instituto de Derechos Humanos y Empresa IHRB

¹ Aquest és un document viu i en evolució, que s'adaptarà al context, els avenços i els aprenentatges dels actors implicats en l'Agenda Compartida.

- Pla Estratègic Metropolità de Barcelona – PEMB
- Generalitat de Catalunya

Oficina tècnica

Pla Estratègic Metropolità de Barcelona – PEMB

Entitats col·laboradores

Ajuntament de Mataró; Ajuntament de Barcelona - IMHAB; Ajuntament d'Igualada; Ajuntament de Sabadell; Ajuntament de Viladecans; Ajuntament de Terrassa; Ajuntament de Sant Cugat del Vallès; Ajuntament de Granollers; el servei redactor del PDU-AMB; Diputació de Barcelona; INCASÒL; Vimed; Clúster de Serveis Immobiliaris (CSIM); Clúster de l'Energia Eficient de Catalunya (CEEC); iTEC; Col·legi d'Administradors de Finques de Barcelona i Lleida; CAATEEB – Col·legi de l'Arquitectura Tècnica de Barcelona; COAC – Col·legi d'Arquitectes de Catalunya; ASVAL; Fundació EuroPACE; BIT Habitat; Taula d'Entitats del Tercer Sector Social; Fundació Habitat 3; Instituto de Derechos Humanos y Empres (IHRB); Leitat, Societat Orgànica; Institut de Recerca en Energia de Catalunya (IREC); ICTA; CIMNE; Universitat de Barcelona: TERRIPOC, Hub en Sostenibilitat Global; Universitat Autònoma de Barcelona; Universitat Politècnica de Catalunya (UPC); Universitat Internacional de Catalunya (UIC); Centre d'Estudis Demogràfics (CED).

Àmbit territorial

164 Municipis de la Regió Metropolitana de Barcelona (comarques: Barcelonès, Baix Llobregat, Maresme, Vallès Occidental, Vallès Oriental, Garraf i Alt Penedès).

2. Situació problemàtica

La descarbonització del parc residencial a la Regió Metropolitana de Barcelona (RMB) es troba amb tres grans dèficits interrelacionats que en limiten el desplegament:

- (1) una forta obsolescència constructiva i energètica del parc edificat;
- (2) la fragmentació de la propietat, que dificulta la presa de decisions col·lectives i la gestió de les obres de rehabilitació; i
- (3) una clara desconexió entre les polítiques de rehabilitació i els objectius de justícia social, amb el risc d'agreuja la segregació i l'expulsió de residents vulnerables.

El context europeu hi afegeix pressió. L'estratègia *Renovation Wave* de la Comissió Europea, emmarcada dins de l'*European Green Deal*, estableix com a objectiu duplicar la taxa anual de renovació d'edificis i rehabilitar 35 milions d'habitatges abans del 2030, amb una reducció estimada del 60% de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle. Però a la RMB el punt de partida és complex: el 45% dels habitatges van ser construïts abans del 1970, amb un mal comportament energètic, fent que un 63% dels edificis tinguin potencial de rehabilitació.

La dimensió social és igualment crítica. El 33,4% de la població de l'AMB viu en habitatges de lloguer, i els barris amb rendes més baixes concentren una proporció més alta d'habitatges en mal estat. A més, l'accessibilitat universal és molt limitada: segons el PMRH 2020–2030, prop del 55% dels edificis de més de tres plantes no tenen ascensor a la Corona Metropolitana de Barcelona. Això posa en evidència un dèficit estructural que afecta la dignitat i l'autonomia de moltes persones.

Finalment, la manca d'informació també és un problema clau. A la ciutat de Barcelona, menys del 10% dels edificis d'ús residencial tenen certificat d'eficiència energètica, segons dades de l'Observatori Metropolità de l'Habitatge (OH-B), fet que limita la capacitat de diagnòstic i planificació eficient.

Les causes estructurals d'aquest problema són:

1. Fragmentació de la propietat: l'elevada presència d'edificis en règim de propietat horitzontal fa molt difícil assolir acords entre veïns, accedir a finançament i gestionar les obres de manera eficaç.
2. Barreres socioeconòmiques: les llars amb menys recursos disposen de poca capacitat inversora i pateixen risc d'exclusió residencial i pobresa energètica, fet que accentua les desigualtats.

3. Desalineació de polítiques públiques: les estratègies actuals de transició energètica no integren suficientment els impactes sobre l'habitatge, la qual cosa pot derivar en processos de gentrificació i pèrdua de residents..

3. Visió de futur compartida i canvis desitjats

Visió de futur compartida

La visió compartida defineix l'horitzó cap al qual s'orienta l'acció col·lectiva. No és només una aspiració, sinó un compromís construït des de la diversitat d'actors que impulsen aquesta agenda que dona sentit i coherència a totes les actuacions.

“A la Regió Metropolitana de Barcelona, s’ha assolit una descarbonització justa del parc d’habitatges. Totes les llars, independentment de la seva ubicació o condicions socioeconòmiques, gaudeixen equitativament dels beneficis de l’eficiència energètica: estalvi, salut i confort. La rehabilitació energètica s’ha desplegat de manera ampla i inclusiva, contribuint decisivament a la neutralitat climàtica i a la cohesió social del territori.”

Aquesta visió parteix de la convicció que la transició energètica només serà sostenible si és també socialment justa, si redueix desigualtats i enforteix el dret a un habitatge digne i eficient per a tothom.

Canvis desitjats

Per fer realitat aquesta visió caldrà activar transformacions concretes i observables a diferents nivells del sistema —en valors, polítiques, estructures i pràctiques—. Aquests són els canvis clau que cal impulsar:

- Canvi cultural i social: la societat reconeix i valora la rehabilitació com a eina per millorar la salut, el confort i la qualitat de vida, i com a vector de cohesió i equitat territorial.
- Canvi en les polítiques públiques: els programes i incentius per a la rehabilitació energètica s'implementen a gran escala amb criteris de justícia social. Es complementen amb mecanismes d'acompanyament consensuats entre administracions, propietaris i llogaters, que eviten l'expulsió de residents i l'especulació immobiliària.
- Transformació del sector de la construcció: la rehabilitació esdevé un motor d'innovació i generació d'ocupació de qualitat. La indústria aposta per models més sostenibles, eficients i inclusius, convertint-se en un actor clau en la transició energètica justa.

4. Obstacles i oportunitats

La rehabilitació massiva i inclusiva del parc d'habitatge a la Regió Metropolitana de Barcelona requereix superar bloquejos estructurals i, alhora, activar palanques de canvi ja presents al territori. A continuació es detallen els principals obstacles identificats en els camps d'innovació i les oportunitats associades que poden ser catalitzadores de transformació:

Obstacle 1. Manca de coordinació estructural

Tot i l'existència de programes i fons, les actuacions estan fragmentades i manquen d'una estructura de governança clara i estable. La manca de coordinació entre administracions, agents privats, socials i ciutadania genera duplicitats, retards i processos de decisió inestables que dificulten una acció efectiva i àgil a escala local. Això fa que la rehabilitació no arribi amb la velocitat i intensitat necessàries als barris més vulnerables.

Oportunitat associada a l'obstacle 1

Propiciar la implementació de normes compartides i una planificació integrada que permeti donar compliment als objectius de les directives europees i orienti tots els actors implicats cap a l'acció coordinada. Alhora, cal establir canals de comunicació local efectius per promoure un canvi cultural en la societat, que fomenti el coneixement, la confiança i l'adhesió ciutadana als processos de rehabilitació, i contribueixi a incrementar la demanda d'ajuts i solucions per part de la població.

Obstacle 2. Absència de mecanismes de finançament sostenibles i inclusius

La dependència als fons europeus —amb terminis i condicions limitades— ha evidenciat la necessitat de construir instruments de finançament estables, que no depenguin de convocatòries puntuals. Les famílies amb menys recursos i moltes comunitats de propietaris sovint no poden afrontar els costos de la rehabilitació per la manca d'estalvis, les dificultats d'accés als ajuts públics i la poca adaptació dels instruments financers existents a les realitats socials i econòmiques dels barris vulnerables. A més, la major part dels mecanismes actuals se centren exclusivament en l'eficiència energètica, sense tenir en compte altres deficiències estructurals o d'habitabilitat dels edificis que dificulten la viabilitat real de les intervencions. Per avançar cap a una rehabilitació massiva i justa, calen solucions financeres accessibles per a tothom, complementàries als ajuts existents, i pensades des de l'equitat territorial i social.

Oportunitat associada a l'obstacle 2

La creació de noves fórmules de finançament més accessibles i eficaces, com per exemple fons rotatoris, cooperatives o mecanismes de capitalització d'estalvis, pot obrir el pas a una nova generació d'instruments pensats des del territori. Alhora, la integració del cicle de vida dels edificis amb processos d'innovació en l'ús de materials sostenibles, la digitalització i la construcció industrialitzada poden contribuir a reduir els costos de les intervencions, augmentant-ne l'eficiència i facilitant-ne l'accés a la rehabilitació a un ventall més ampli de llars i comunitats.

Obstacle 3. Insuficient avaluació d'impactes

No hi ha estudis suficients que s'hagin adreçat a mesurar l'impacte de les intervencions de rehabilitació sobre el benestar de les persones, la salut, la despesa energètica, la cohesió social o l'evolució dels preus de l'habitatge, tenint en compte les complexitats de l'economia actual. Aquesta manca d'avaluació impedeix conèixer amb detall els efectes reals de les polítiques de rehabilitació i dificulta la presa de decisions fonamentades. A més, molta ciutadania desconeix els beneficis associats a la rehabilitació energètica i troba que la informació tècnica disponible és poc clara o poc accessible, cosa que genera desconfiança i una baixa participació en els programes existents. Sense indicadors sòlids i una visió integral dels impactes, és difícil orientar les polítiques públiques, legitimar-les socialment i evitar efectes no desitjats com l'expulsió o la gentrificació.

Oportunitat associada a l'obstacle 3

La creació d'espais d'experimentació, com són els laboratoris urbans, obre la porta a monitoritzar i estimar nous indicadors que capturin l'impacte real dels processos de rehabilitació en el benestar de les persones. Aquests espais poden combinar coneixement tècnic, participació ciutadana i innovació metodològica per desenvolupar sistemes d'avaluació més complets, adaptats als reptes socials i ambientals del territori. Aquesta aproximació permetria generar evidència útil per dissenyar millor les polítiques, anticipar riscos socials i reforçar la confiança col·lectiva en els processos de transformació urbana.

Obstacle 4. Manca de formació professional adequada

El sector de la rehabilitació pateix una manca estructural de perfils professionals formats en eficiència energètica i sostenibilitat, cosa que limita greument la capacitat d'executar projectes amb qualitat, a temps i a escala. Aquesta escassetat de professionals qualificats afecta tota la cadena de valor: des de tècnics, operaris i projectistes fins a gestors de projectes i administradors de finques. La manca de formació adaptada als nous requeriments de la rehabilitació verda dificulta l'adopció de tècniques innovadores, frena la modernització del sector i redueix la confiança de la ciutadania en les intervencions. Sense una aposta decidida per la formació i la

qualificació, serà molt difícil assolir els volums d'actuació que reclama la transició energètica.

Oportunitat associada a l'obstacle 4

Fomentar la formació i el desenvolupament de competències tècniques vinculades a la sostenibilitat, l'eficiència energètica i la gestió integral de la rehabilitació representa una oportunitat clau per enfortir el sector i generar ocupació de qualitat. Això pot contribuir a dinamitzar el teixit empresarial local, a consolidar una nova generació de professionals compromesos amb la transició ecològica i a establir ponts entre el món educatiu, la indústria i l'administració pública. A més, la promoció de programes de formació ocupacional i contínua adaptats a les noves demandes del sector pot accelerar l'adopció d'innovacions i augmentar la capacitat d'implementació a tot el territori.

Iniciativa 1. Nous models de governança pel finançament i l'avaluació d'impacte

Objectiu de la iniciativa

Aquesta iniciativa neix amb la voluntat d'abordar de manera estructural dues barreres crítiques per a la transició cap a una rehabilitació energètica inclusiva i transformadora: la manca de mecanismes de finançament estables i adaptats a les realitats socioeconòmiques de les llars, i la manca d'eines per avaluar de forma anticipada i integral els impactes socials, econòmics, ambientals i en la salut que deriven dels processos de rehabilitació. Davant el risc que aquestes actuacions, si no s'articulen adequadament, generin processos de gentrificació o expulsió de residents vulnerables, la iniciativa aposta per repensar el model actual.

El seu propòsit és dissenyar, provar i sistematitzar nous models de governança col·laborativa, en què l'administració, els col·legis professionals, els agents socials i els centres de coneixement comparteixin responsabilitats i capacitats en la planificació i execució dels projectes. Així mateix, es vol innovar en els instruments de finançament, obrint la porta a fórmules flexibles, accessibles i amb retorn social, i construir marcs d'avaluació útils i preventius, que permetin orientar les polítiques públiques des de l'evidència i la justícia territorial. Tot plegat, per assegurar que la rehabilitació no només millori l'eficiència energètica, sinó que esdevingui un motor de cohesió social i dret a l'habitatge.

Entitats coordinadores

- Ajuntament de Cornellà de Llobregat
- Pla Estratègic Metropolità de Barcelona (PEMB)
- Agrupació AuS – COAC
- O-HB Institut Metròpoli

Actuació 1.1. Projecte demostratiu per a una rehabilitació justa i sostenible al barri de Sant Ildefons de Cornellà

Descripció

En el marc del pla de rehabilitació energètica del barri de Sant Ildefons, al municipi de Cornellà de Llobregat, es duu a terme una anàlisi integral del territori amb l'objectiu d'identificar les condicions socioeconòmiques de la població, els riscos d'exclusió residencial i les oportunitats de transformació urbana i social. Aquesta actuació es

planteja com una intervenció estratègica per generar coneixement i evidències sobre l'impacte de la rehabilitació, no només en termes d'eficiència energètica, sinó també pel que fa a la salut de les persones, la cohesió social, la reducció de la despesa energètica i l'evolució del valor de l'habitatge.

Aquesta diagnosi profunda es desenvolupa en paral·lel a l'exploració i disseny de noves fórmules de finançament per fer front a les limitacions dels mecanismes actuals. Aquestes alternatives han d'incorporar criteris que tinguin en compte no només la rendibilitat econòmica, sinó també indicadors de salut i vulnerabilitat social, per tal de garantir que els processos de rehabilitació no generin expulsió de residents ni processos de gentrificació no desitjats.

L'actuació es concep com un espai d'experimentació i aprenentatge col·lectiu, amb capacitat de generar models escalables i transferibles a altres barris de la Regió Metropolitana de Barcelona, especialment en zones amb característiques similars de complexitat urbana i social.

Entitats coordinadores de l'actuació

Ajuntament de Cornellà de Llobregat i Pla Estratègic Metropolità de Barcelona

Entitats participants

INCASÒL; Institut Metròpolis; Ajuntament de Viladecans; Institute for Human Rights and Business (IHRB); el servei redactor del PDU-AMB; Taula d'Entitats del Tercer Sector Social; Clúster de l'Energia Eficient de Catalunya; BIT-Habitat; Leitat; iTEC; Vimed.

Calendari

Definició de les actuacions durant el 2025

Inici de les actuacions 2026

Obstacles que aborda

L'actuació s'adreça principalment a dues barreres estructurals que dificulten el desplegament d'una rehabilitació energètica justa, eficaç i adaptada a les necessitats reals del territori:

1. **Insuficient avaluació dels impactes socials, econòmics i ambientals:** Les actuacions de rehabilitació energètica sovint es focalitzen en els resultats tècnics (estalvi energètic, millora d'envolupants, etc.), però deixen en segon pla els efectes indirectes que poden tenir sobre la població resident. Actualment, manquen dades i indicadors consolidats sobre com aquestes intervencions afecten la salut de les persones, la seva estabilitat residencial, la cohesió

comunitària o l'evolució del valor de l'habitatge. Aquesta manca de diagnosi dificulta la detecció anticipada de riscos com la gentrificació, l'expulsió o l'empitjorament del benestar emocional.

2. **Absència de mecanismes de finançament estables, accessibles i orientats a l'impacte social:** Els instruments de finançament actuals són sovint puntuals, burocràticament complexos i poc adaptats a la realitat econòmica de moltes llars en zones vulnerables. La manca d'alternatives flexibles, preventives i amb visió redistributiva impedeix que la rehabilitació sigui una opció viable per a moltes comunitats. A més, no es consideren criteris com la salut, el risc d'exclusió o la sostenibilitat social de les intervencions.

Oportunitats que activa l'actuació

Aquest projecte pilot ofereix un camp d'acció idoni per explorar noves vies de transformació i generar coneixement amb capacitat de replicabilitat a escala metropolitana:

1. **Creació d'un marc innovador d'avaluació integral:** L'actuació permet desenvolupar i testar una nova metodologia d'anàlisi que integri variables socials, sanitàries, econòmiques i urbanes. A través de la generació d'indicadors de nova generació i metodologies participatives, es podrà valorar no només el rendiment energètic, sinó també el valor redistributiu, preventiu i de millora del benestar de la rehabilitació. Això contribuirà a orientar les polítiques públiques amb una mirada més sistèmica i anticipadora.
2. **Disseny i pilotatge d'alternatives de finançament transformador:** L'actuació obre la porta al codisseny de nous instruments financers que incorporin el retorn social i de salut com a criteri d'elegibilitat i prioritització. A més, pot esdevenir una referència per a la implementació de línies de finançament més estables, descentralitzades i ajustades a les condicions dels edificis i de les comunitats més vulnerables. El cas de Sant Ildefons pot servir de precedent per activar una nova generació d'ajuts públics i privats amb enfocament territorial i d'impacte.

Resultats esperats (outputs)

L'actuació ha de permetre obtenir resultats tangibles en dues dimensions clau: l'avaluació d'impactes socials, ambientals i econòmics de la rehabilitació, i la definició de nous instruments de finançament adaptats a les realitats dels barris vulnerables.

Pel que fa a l'avaluació d'impactes, s'espera:

- Mesurar l'estalvi energètic real aconseguit en els habitatges rehabilitats, a través d'indicadors fiables i contrastables.

- Dissenyar i validar un sistema d'indicadors socials, útil per analitzar els efectes col·laterals de la rehabilitació en àmbits com el benestar, l'equitat i la cohesió comunitària.
- Estudiar la relació entre la rehabilitació, els processos de gentrificació i l'estat de salut de les persones, tant en la seva dimensió física com mental, posant especial atenció en els col·lectius més vulnerables.
- Avaluat l'efecte redistributiu de les polítiques de rehabilitació, identificant si contribueixen a reduir desigualtats o, al contrari, les intensifiquen.

En paral·lel, l'actuació ha de permetre explorar alternatives als mecanismes de finançament actuals, amb els objectius següents:

- Definir incentius específics per a intervencions amb retorn social i de salut, que valorin més enllà de l'eficiència energètica convencional.
- Activar línies de finançament orientades a la prevenció, especialment en edificis amb indicadors de risc social o estructural.
- Articular mecanismes innovadors de finançament, més flexibles i adaptats a la capacitat econòmica real de les llars, com ara fórmules rotatòries o vinculades a impacte social.
- Desenvolupar un sistema d'indicadors de seguiment que permeti detectar i prevenir situacions de "renovictions" (expulsió indirecta de residents per rehabilitacions), anticipant possibles impactes negatius associats a grans operacions de millora urbana.

Iniciativa 2. Nous models d'acompanyament a la ciutadania i societat civil en els processos de rehabilitació.

Objectiu de la iniciativa

Aquesta iniciativa respon a la necessitat urgent de crear estructures d'acompanyament estables i accessibles per facilitar els processos de rehabilitació energètica a escala local. S'adreça especialment als veïns i veïnes que afronten dificultats tècniques, administratives o econòmiques a l'hora d'impulsar actuacions de rehabilitació en els seus edificis o habitatges.

El projecte planteja un model d'acompanyament multiescalar i en xarxa, estructurat en tres nivells:

1. Tècnic d'ofici o gestor assignat a cada comunitat de propietaris, amb funcions d'assessorament personalitzat, mediació i gestió de tràmits.
2. Xarxa d'oficines de proximitat que actuen com a finestretes úniques de rehabilitació (*one-stop shops*), per oferir informació, assessorament i seguiment a ciutadania, professionals i empreses.
3. Agència metropolitana de suport i coordinació, encarregada de garantir coherència estratègica, supervisió tècnica i intercanvi d'experiències entre oficines.

Amb la participació activa de clústers sectorials, col·legis professionals, administradors de finques i entitats socials, la iniciativa vol construir una infraestructura d'intermediació pública i comunitària que faciliti el desplegament massiu i inclusiu de la rehabilitació, posant la ciutadania al centre del procés.

Entitats coordinadores

- Pla Estratègic Metropolità de Barcelona (PEMB)
- Agrupació AuS – COAC
- Ajuntament de Granollers
- CSIM – Clúster de Serveis Immobiliaris
- ASVAL – Asociación de propietarios de viviendas en alquiler
- CATEB – Col·legi de l'Arquitectura Tècnica de Barcelona

Actuació 2.1. Operativa de les oficines de proximitat en xarxa

Descripció

Aquesta actuació impulsa la posada en marxa d'una xarxa territorial d'oficines de proximitat que funcionin com a finestretes úniques per a la rehabilitació energètica. Aquestes oficines oferiran informació clara, assessorament tècnic i jurídic, suport en la tramitació d'ajuts i en la gestió d'obres, així com espais de formació i cocreació. El model preveu també mecanismes de participació ciutadana i seguiment dels impactes socials i ambientals de les actuacions impulsades.

Entitats coordinadores de l'actuació

Ajuntament de Granollers

Clúster de Serveis Immobiliaris (CSIM)

ASVAL

CATEB

Entitats participants

Ajuntaments de Mataró, Barcelona (IMHAB), Igualada, Sabadell, Viladecans, Terrassa; Diputació de Barcelona; Col·legi d'Administradors de Finques de Barcelona i Lleida; CAATEEB – Col·legi de l'Arquitectura Tècnica de Barcelona; COAC – Col·legi d'Arquitectes de Catalunya; Fundació EuroPACE; BIT Habitat; Taula d'Entitats del Tercer Sector Social; Fundació Habitat 3

Calendari

Definició de les actuacions durant el 2025

Inici de les actuacions 2026

Obstacles que aborda

Aquesta actuació s'enfronta a una de les barreres més recurrents i limitants en els processos de rehabilitació energètica: la manca de mecanismes d'intermediació i suport que connectin, de forma eficaç i propera, la ciutadania amb les administracions, els professionals i les empreses del sector. En concret, aborda:

- La baixa coordinació entre agents i institucions: actualment, les actuacions de rehabilitació es gestionen de manera dispersa, amb poca articulació entre els diferents nivells d'administració, operadors tècnics i entitats ciutadanes. Això genera duplicitats, retards, sobrecàrrega administrativa i pèrdua d'oportunitats d'actuació conjunta.

- La manca d'espais accessibles per a l'acompanyament personalitzat: molts veïns i veïnes no saben per on començar un procés de rehabilitació, no coneixen els ajuts disponibles o tenen dificultats per interpretar la informació tècnica. Aquesta bretxa informativa i operativa és especialment crítica en comunitats vulnerables o amb baixa capacitat organitzativa.
- La desconexió entre les polítiques públiques i les realitats socials: l'absència de finestretes úniques i equips tècnics de referència a peu de barri provoca que moltes iniciatives no es materialitzin per manca d'interlocució, confiança o seguiment proper.

Oportunitats que activa

L'actuació crea les condicions per impulsar un canvi estructural en la manera com s'informa, s'acompanya i es mobilitza la ciutadania davant els reptes de la rehabilitació energètica. Les principals oportunitats que activa són:

- Construcció d'un sistema territorial de finestretes úniques en xarxa: la creació d'oficines de proximitat coordinades entre municipis, amb suport d'una agència metropolitana, permet establir una infraestructura estable d'atenció i acompanyament. Aquest sistema pot facilitar tràmits, generar confiança i fer de pont entre les comunitats i els instruments públics o privats.
- Promoció del canvi cultural i la demanda social de rehabilitació: a través d'una comunicació clara, accions formatives, ciència ciutadana i cocreació de solucions, aquestes oficines poden contribuir a normalitzar la rehabilitació com una pràctica col·lectiva, necessària i assequible. Això és clau per incrementar la demanda en entorns on avui és gairebé inexistent.
- Generació de dades i coneixement a partir de la proximitat: la interacció directa amb les comunitats permet recollir informació qualitativa i quantitativa sobre barreres, percepcions i impactes. Això obre la porta a un aprenentatge constant que pot alimentar la millora de les polítiques públiques i detectar situacions de risc en temps real.
- Enfortiment del treball col·laboratiu i intersectorial: aquesta xarxa d'oficines pot esdevenir un espai clau de connexió entre ajuntaments, clústers professionals, entitats socials, col·legis professionals i ciutadania. Aquest nou ecosistema de col·laboració pot dinamitzar el territori i accelerar la transició energètica des de baix cap a dalt.

Resultats esperats (outputs)

L'actuació ha de donar lloc a una sèrie de resultats tangibles i replicables, amb impacte directe sobre la capacitat institucional, la participació ciutadana i l'eficàcia de les polítiques de rehabilitació. Els principals resultats esperats són:

1. Desplegament d'una xarxa operativa de finestretes úniques de rehabilitació
 - Posada en marxa d'oficines de proximitat a diferents municipis metropolitans, amb estructures coordinades i formats compartits.
 - Creació de protocols comuns d'atenció, derivació i seguiment, per garantir una experiència eficient i coherent per a la ciutadania.
 - Dotació d'equips tècnics mixtos amb perfils professionals diversos (arquitectura, treball comunitari, gestió d'ajuts, etc.) per atendre integralment les necessitats de les comunitats.
2. Impuls de la informació, la formació i l'empoderament ciutadà
 - Organització de sessions informatives i tallers de cocreació en cada territori, adaptats als diferents perfils socioculturals.
 - Elaboració de materials divulgatius accessibles, multilingües i adaptats a diferents formats (digitals i físics).
 - Acompanyament a comunitats de propietaris, entitats i famílies al llarg de tot el procés: des de la primera consulta fins a l'execució del projecte.
3. Implementació de processos de ciència ciutadana i participació activa
 - Disseny i execució de mecanismes participatius per recollir dades sobre els impactes de la rehabilitació des del punt de vista de la ciutadania (enquestes, sensors ambientals, mètodes d'observació comunitària).
 - Activació d'aliances amb escoles, entitats veïnals o grups de recerca locals per fomentar una cultura compartida d'aprenentatge i cura del parc residencial.
4. Anàlisi de la percepció social i dels impactes percebuts
 - Estudi longitudinal sobre l'evolució de la percepció ciutadana en relació amb la rehabilitació energètica, la millora de l'habitatge i la confiança en les polítiques públiques.
 - Incorporació d'una perspectiva interseccional per identificar com afecten aquests processos a diferents col·lectius (segons gènere, edat, situació econòmica, orígens, etc.).

- Generació d'evidència per orientar millores en el disseny dels serveis i detectar de manera anticipada resistències o riscos socials.
5. Creació de condicions per a la consolidació d'un model metropolità replicable
- Validació d'un model organitzatiu i operatiu que pugui ser escalat i transferit a altres municipis o regions.
 - Aportació de recomanacions i aprenentatges per a la definició d'una futura agència metropolitana de suport a la rehabilitació inclusiva.
 - Sistematització de bones pràctiques i publicació d'un informe de resultats amb propostes per a la seva institucionalització

6. Altres iniciatives de futur

Una de les línies que es vol impulsar en el marc de l'agenda és el foment de l'emprenedoria vinculada a la rehabilitació energètica amb impacte social. L'objectiu és promoure la creació i consolidació d'iniciatives empresarials que aportin solucions innovadores als reptes del sector —com la industrialització de processos, l'ús de materials sostenibles, la digitalització o l'atenció personalitzada a col·lectius vulnerables— i que ho facin amb models de negoci arrelats al territori i amb valor afegit social. Aquesta línia es desplegarà en col·laboració amb agents de l'ecosistema emprenedor metropolità, com incubadores, viviers d'empreses, clústers i universitats, i preveu actuacions com programes de suport a *startups*, espais d'experimentació, acompanyament tècnic i accés a finançament orientat a l'impacte.